

Typowy Chaczkar ormiański

Gdański *Chaczkar* w Zaułku Ormiańskim

Ormiańskie słowo *Chaczkar* w dosłownym tłumaczeniu na język polski znaczy: kamienny krzyż. Terminem tym określa się kamienne stalle wykonane a wulkanicznego tufu z wyrzeźbionym motywem charakterystycznego ormiańskiego „kwitnącego krzyża”. Od niepamiętnych czasów *Chaczkary* stawiano na ziemi ormiańskiej i wszędzie tam gdzie osiedlali się Ormianie. Ustawiano je głównie dla upamiętnienia zmarłych osób jak również ważnych wydarzeń, każdy z nich wyróżniał się indywidualną formą i wielkością. W powojennej

Polsce pierwszy *Chaczkar* postawiono w kwietniu 2004 roku w Krakowie przy kościele św. Mikołaja. Drugi, подарowany przez Ormian z Armenii postawiono w październiku 1005 roku przy kościele Bożego Miłosierdzia w Elblągu.

Chociaż w Gdańsku nie zachowała się tradycja obecności Ormian w dawnych wiekach, to można być pewnym, że ormiańscy kupcy podtrzymujący przez wieki kontakty handlowe pomiędzy Wschodem i Zachodem, nie mogli omijać Gdańska. Natomiast współcześnie nadal żywa jest pamięć o księdzu prałacie Kazimierzu Filipiak, który w roku 1958 przybył na Ziemię Gdańską wraz z ikoną Matki Bożej Łaskawej z jej dawnego kościoła ormiańskiego w Stanisławowie na Podolu. 19 maja 1959 roku w dawnej zakrystii kościoła św. Piotra i Pawła ten Cudowny Obraz zawisł w ołtarzu i od tej pory ormiańska Matka Boża Łaskawa stała się orędowniczką wszystkich przybywających do jej stóp. Dziś przed wizerunkiem gromadzą się w zdecydowanej większości rodowici Polacy, jednak nielicznych Ormian, osiadłych również w ostatnich latach w trójmieście po swoim wyjeździe z Armenii, to miejsce nadal zachowało specyficzną aurę. Dlatego też naszą intencją, poprzez umieszczenie tradycyjnego *Chaczkara* przy murach świątyni św. Piotra i Pawła, jest podkreślenie tej wieloletniej obecności Ormian w tym miejscu. Ów „kwitnący kamień krzyżowy” jest symbolem otwartości i tolerancji, symbolem współlistnienia kultury polskiej i ormiańskiej a zwłaszcza podkreśleniem wspólnej tradycji wiary chrześcijańskiej. Na jego tylnej ścianie wyryty jest w języku ormiańskim i polskim okolicznościowy napis.

Gdański *Chaczkar* został w całości sfinansowany i подарowany parafii przez Fundację *Piunik* z Armenii. Natomiast dzięki inicjatywie księdza proboszcza, teren wokół kościoła, do 1945 roku noszący nazwę: Przy cmentarzu kościoła św. Piotra, (*Am St. Petrikirchhof*) a dotychczas nie posiadający nazwy własnej, nazwany został decyzją Rady Miasta Gdańska z dnia 24 września: *Zaułkiem Ormiańskim*.

Serdecznie zapraszamy wszystkich na uroczystość odsłonięcia i poświęcenia *Gdańskiego Chaczkara* oraz symboliczną inaugurację nowej nazwy uliczki przykościelnej *Zaułek Ormiański* w dniu 7 października 2009 roku o godzinie 17.00

w imieniu Komitetu Organizacyjnego

Ks. Prałat Cezary Annusewicz

Proboszcz Parafii Rzymsko-Katolickiej
i Ormiańsko-Katolickiej Parafii Personalnej
Przy kościele św. Piotra i Pawła w Gdańsku